

Resolucija 65/4

Spodbujanje celovite in na znanstvenih dokazih temelječe zgodnje preventive

Komisija za droge,

ponovno potrjuje svojo zavezo k doseganju ciljev in uresničevanju obveznosti, ki izhajajo iz Enotne konvencije o mamilih iz leta 1961, spremenjene s Protokolom iz leta 1972¹, Konvencije o psihotropnih snoveh iz leta 1971² in Konvencije Združenih narodov proti nezakonitemu prometu z mamili in psihotropnimi snovmi iz leta 1988³,

izraža globoko zaskrbljenost zaradi nevarnosti, ki jo za zdravje in blaginjo človeštva predstavljajo mamila in psihotropne snovi, in zaradi naraščajočega prodiranja nezakonitega prometa z mamili in psihotropnimi snovmi v različne družbene skupine, ter zlasti zaradi dejstva, da otroke v mnogih delih sveta uporabljajo kot potrošnike na trgu prepovedanih drog ter za namene nezakonite proizvodnje, distribucije in trgovine z mamili in psihotropnimi snovmi, kar predstavlja neizmerno nevarnost,

ponovno potrjuje svojo neomajno zavezanost k zagotavljanju pristopa, da se vsi vidiki zmanjševanja povpraševanja po drogah s povezanimi ukrepi, zmanjševanja ponudbe s povezanimi ukrepi ter mednarodnega sodelovanja obravnavajo v popolni skladnosti s cilji in načeli Ustanovne listine Združenih narodov, mednarodnega prava in Splošne deklaracije človekovih pravic⁴, ter ob polnem spoštovanju suverenosti in ozemelske celovitosti držav, načela nevmešavanja v notranje zadeve držav, vseh človekovih pravic, temeljnih svoboščin, neodtujljivega dostojanstva vseh posameznikov ter načel enakih pravic in medsebojnega spoštovanja med državami,

poudarja zlasti 25. in 26. člen Splošne deklaracije človekovih pravic, ki določata, da ima vsakdo pravico do življenjskega standarda, ki njemu in njegovi družini omogoča zdravje in blaginjo, vključno s potrebnimi socialnimi storitvami, in da ima vsakdo pravico do izobraževanja,

se sklicuje na zaveze držav pogodbenic Konvencije o otrokovih pravicah⁵, ki v 33. členu določa, da morajo države pogodbenice sprejeti vse ustrezne ukrepe, vključno z zakonodajnimi, upravnimi, socialnimi in izobraževalnimi ukrepi, za zaščito otrok pred nezakonito uporabo mamil in psihotropnih snovi, kot so opredeljene v ustreznih mednarodnih pogodbah, ter za preprečevanje izkoriščanja otrok v nezakoniti proizvodnji in prometu s temi snovmi,

priznava, da so mladi lahko izpostavljeni večjemu tveganju za škodljive posledice, če so izpostavljeni nemedicinski uporabi drog s strani drugih, in ponovno poudarja potrebo po razvoju zdravih in varnih družinskih in socialnih okolij,

opozarja na zavezo držav članic iz Ministrske deklaracije iz leta 2019 o krepitvi ukrepov na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni za pospešitev izvajanja skupnih zavez za učinkovito naslavljanje oziroma obravnavanje ter obvladovanje svetovnega problema drog⁶, za kar so potrebni usklajeni in trajni ukrepi na nacionalni in mednarodni ravni, vključno s pospeševanjem izvajanja obstoječih zavez glede politike na področju drog,

¹ United Nations, *Treaty Series*, zvezek 976, št. 14152.

² Prav tam, zvezek 1019, št. 14956.

³ Prav tam, zvezek 1582, št. 27627.

⁴ Resolucija Generalne skupščine 217 A (III).

⁵ United Nations, *Treaty Series*, zvezek 1577, št. 27531.

⁶ Glej *Official Records of the Economic and Social Council, 2019, Supplement No. 8 (E/2019/28)*, chap. I, sect. B.

se sklicuje na zaveze iz sklepnega dokumenta tridesetega izrednega zasedanja Generalne skupščine (UNGASS), ki je potekalo leta 2016, z naslovom »Naša skupna zaveza k učinkovitemu obravnavanju in obvladovanju svetovnega problema drog«⁷, skupne ministrske izjave držav članic Komisije za droge o oceni napredka na visoki ravni glede izvajanja politične deklaracije in akcijskega načrta o mednarodnem sodelovanju za celostno in uravnoteženo strategijo obvladovanja svetovnega problema drog s strani držav članic iz leta 2014⁸ ter politične deklaracije in akcijskega načrta o mednarodnem sodelovanju za celostno in uravnoteženo strategijo obvladovanja svetovnega problema drog iz leta 2009⁹,

se sklicuje tudi na Agendo za trajnostni razvoj do leta 2030¹⁰, zlasti na Cilj 3 trajnostnega razvoja o zagotavljanju zdravega življenja in spodbujanju blaginje za vse v vseh starostnih obdobjih, ter ugotavlja, da prizadevanja za okrepitev preventive na področju drog obravnavajo ta cilj in odražajo napredek pri njegovem izvajanju,

se sklicuje tudi na svojo resolucijo 57/3 z dne 21. marca 2014, v kateri poudarja, da je preventiva, ki temelji na znanstvenih dokazih in procesu prilagajanja lokalni kulturi in socialno-ekonomskim okoliščinam, stroškovno najučinkovitejši pristop k preprečevanju uporabe drog in drugih tveganih vedenj ter je zato naložba v blaginjo otrok, najstnikov, mladih, družin in skupnosti,

nadalje opozarja na svojo resolucijo 61/2 z dne 16. marca 2018 o krepitvi prizadevanj za preprečevanje zlorabe drog v izobraževalnih ustanovah, v kateri z zadovoljstvom opaža stalna prizadevanja držav članic za preprečevanje uporabe drog med otroki in mladimi v izobraževalnih ustanovah, med drugim z učinkovitimi, na znanstvenih dokazih temelječimi in kontekstu prilagojenimi programi ozaveščanja in preventive. Hkrati je priznala, da je treba ta prizadevanja okrepiti, in države članice pozvala, naj v okviru svojih zmogljivosti povečajo razpoložljivost, obseg in kakovost (ter z upoštevanjem enakosti spolov), na znanstvenih dokazih temelječih preventivnih ukrepov in orodij v različnih okoljih, kjer lahko s programi preprečevanja zlorabe drog in kampanjami ozaveščanja javnosti dosežejo otroke in mladino,

ponovno poudarja, da je v svoji resoluciji 61/9 z dne 16. marca 2018 znova potrdila, da sprejetje ustreznih ukrepov za zaščito otrok pred nevarnostmi, tveganji in posledicami uporabe prepovedanih drog in prometa z njimi prispeva k razvoju in blaginji otrok, ter poziva države članice, da preučijo uporabo mednarodnih preventivnih standardov na področju uporabe drog in znanstvenih dokazov za oblikovanje učinkovitih programov in strategij za preprečevanje uporabe drog, namenjenih otrokom,

opozarja na svojo resolucijo 63/4 z dne 6. marca 2020, v kateri priznava prispevek mladih ter mladinskih združenj in prostovoljnih organizacij pri preprečevanju nemedicinske uporabe drog ter poudarja pomen upoštevanja njihovih izkušenj pri razvoju, izvajanju in vrednotenju ustreznih na znanosti in dokazih temelječih nacionalnih programov in strategij,

ponovno potrjuje svojo resolucijo 63/2 z dne 6. marca 2020 o spodbujanju in izboljšanju zbiranja ter analize zanesljivih in primerljivih podatkov za krepitev uravnoteženega, celostnega, povezanega, multidisciplinarnega in na znanstvenih dokazih temelječega odzivanja na svetovni problem drog, v kateri države članice poziva, da analizirajo svoje politike in odzive, med drugim tudi glede zmanjševanja povpraševanja po drogah in presečnih vprašanj, kot so droge in človekove pravice, mladi, ženske, otroci, ranljivi člani družbe in skupnosti, z zbiranjem znanstveno robustnih podatkov o njihovi učinkovitosti in uspešnosti pri obravnavanju in obvladovanju svetovnega problema drog,

⁷ Resolucija Generalne skupščine S-30/1, dodatek.

⁸ Glej *Official Records of the Economic and Social Council, 2014, Supplement No. 8 (E/2014/28)*, chap. I, sect. C.

⁹ Glej *Official Records of the Economic and Social Council, 2009, Supplement No. 8 (E/2009/28)*, chap. I, sect. C.

¹⁰ Resolucija Generalne skupščine 70/1.

opozarja na svojo resolucijo 64/3 z dne 16. aprila 2021 o spodbujanju na znanstvenih dokazih temelječe, kakovostne, cenovno dostopne in celovite preventive, zdravljenja, trajnega okrevanja in s tem povezanih podpornih storitev, v kateri je poudarila pomen povečanja razpoložljivosti, pokritosti, kakovosti in cenovne dostopnosti na znanstvenih dokazih temelječe preventive,

priznava pomemben napredek, dosežen na področju preventivne znanosti, ki preventivo določa kot enega od glavnih elementov celovitih, na znanstvenih dokazih temelječih pobud za zmanjševanje povpraševanja na področju nemedicinske uporabe nadzorovanih drog, ter priznava, da učinkovite strategije in ukrepi zgodnje preventive, usmerjeni med drugim v obravnavo obremenjujočih izkušenj v otroštvu ter individualnih in okoljskih dejavnikov, vključno z družbenimi dejavniki tveganja in zaščitnimi dejavniki, pomembno prispevajo k pozitivnemu vključevanju otrok, mladostnikov in odraslih v njihove družine ter v izobraževalna okolja, delovna mesta in skupnosti,

ponovno potrjuje odločenost držav članic, da obravnavajo svetovni problem drog in se mu zoperstavijo ter dejavno spodbujajo družbo brez uporabe drog, da pomagajo zagotoviti, da lahko vsi ljudje živijo zdravo, dostojanstveno in v miru, varnosti in blaginji, ter ponovno potrjuje odločenost držav članic, da obravnavajo javno zdravje, varnost in socialne probleme, ki so posledica uporabe drog,

z zadovoljstvom *sprejema* objavo Mednarodnih preventivnih standardov na področju uporabe drog, ki jih je pripravil Urad Združenih narodov za droge in kriminal v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo, in pozdravlja njihovo drugo posodobljeno izdajo, obenem pa ugotavlja, da je splošni cilj preventive na področju uporabe drog zdrav in varen razvoj otrok in mladih, da bi lahko uresničili svoje talente in potencialne z razvijanjem veščin in priložnosti za izbiro zdravega načina življenja, ter da učinkovita preventiva pomembno prispeva k pozitivnemu vključevanju otrok, mladih in odraslih v njihove družine ter v njihove šole, na delovna mesta, v skupnost in družbo kot celoti,

izraža zadovoljstvo glede tekočega dela in pobud Urada Združenih narodov za droge in kriminal, kot so mednarodni preventivni standardi na področju uporabe drog in pobude za krepitev zmogljivosti, katerih namen je spodbujati preventivne programe, ki so usmerjeni v družine, šole in skupnosti, kot so programa »Združene družine« (»Families UNited«) in »Močne družine« (»Strong Families«), Mladinska pobuda (Youth Initiative), vključno z letnim forumom mladih (Youth Forum), ki od leta 2012 poteka ob robu zasedanj Komisije, ter pobuda »Najprej prisluhni« (»Listen First«),

izraža zadovoljstvo glede tekočega dela in pobud drugih relevantnih mednarodnih organizacij in civilne družbe, kot je npr. univerzalni preventivni kurikulum (Universal Prevention Curriculum), ki po potrebi podpirajo države članice pri razvoju ter izvajanju programov in politik zgodnje preventive, ki temelji na znanstvenih dokazih,

izraža zadovoljstvo, da je Urad Združenih narodov za droge in kriminal leta 2020 objavil »Priročnik o sodelovanju mladih v preventivi na področju uporabe drog«, katerega namen je spodbuditi države članice, da mladim zagotovijo priložnosti za ustrezno vključevanje v razvoj in izvajanje ustreznih na znanstvenih dokazih temelječih preventivnih programov na področju uporabe drog, ki zadevajo mlade, kot del celovitega sistema preventive na področju uporabe drog,

1. *spodbuja* države članice, da zagotovijo ustrezna sredstva za zgodnjo preventivo, ki temelji na znanstvenih dokazih in vključuje obdobja predporodne oskrbe, dojenčka ter zgodnjega in srednjega otroštva, vključno in po potrebi z medsektorskim, multidisciplinarnim pristopom ter pristopom z več deležniki. Pri tem naj upoštevajo potrebe glede na spol in starost ter učinke individualnih in okoljskih dejavnikov na zdravje, vključno s socialnimi dejavniki, npr. dejavniki tveganja in zaščitnimi dejavniki, uporabo mednarodnih preventivnih standardov na področju uporabe drog za oblikovanje učinkovitih programov in strategij zgodnje preventive, namenjenih otrokom. To lahko storijo z ugotavljanjem in zmanjševanjem dejavnikov tveganja ter krepitvijo zaščitnih dejavnikov s sistematičnim vključevanjem ukrepov socialnega in čustvenega učenja, ki zajemajo družinske in starševske veščine, zgodnje otroško izobraževanje ter krepitev osebnih in socialnih veščin, ter preventivnim izobraževanjem, ki temelji na socialnih kompetencah in vplivu, je namenjeno otrokom in mladim v različnih okoljih ter dosega mlade v izobraževalnih okoljih in prek družinskih ali skupnostnih intervencij, namenjenih spodbujanju zdravega okolja;

2. *poziva* države članice, da olajšajo dostop do celovitih, z znanstvenimi dokazi podprtih storitev za zmanjševanje povpraševanja po drogah in povezanih ukrepov, vključno z zgodnjo preventivo, ter razširijo zmogljivosti in razpoložljivost teh storitev za ranljive člane družbe, zlasti otroke, v socialno in ekonomsko marginaliziranih okoliščinah in v kontekstu okrevanja po pandemiji koronavirusne bolezni (COVID-19), pa tudi v razmerah oboroženih spopadov ali humanitarnih katastrof. Hkrati naj povečajo možnosti za spodbujanje zdravega načina življenja ter naslavlajo individualne in okoljske dejavnike, vključno s socialnimi dejavniki, npr. dejavniki tveganja in zaščitnimi dejavniki, prek širše socialne politike v skladu z nacionalno zakonodajo;

3. *spodbuja* države članice, da zagotovijo, kjer je to mogoče, da se vsem otrokom, pri katerih obstaja posebno tveganje za začetek uporabe drog, vključno z otroki staršev in skrbnikov z motnjami zaradi uporabe drog, zagotovi neposredna podpora in dostop do ustreznih zgodnjih preventivnih in zdravstvenih storitev, pri čemer naj spodbujajo nestigmatizirajoč odnos, da se zagotovi najvišji dosegljivi standard fizičnega in duševnega zdravja in večja enakost na področju zdravja. V skladu s svojo nacionalno zakonodajo ter nacionalnimi programi in strategijami nadzora drog naj razvijejo preventivne zdravstvene smernice za starše in skrbnike, izobraževanje in storitve za načrtovanje družine ter predporodno in poporodno zdravstveno varstvo;

4. *poziva* države članice, da sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje uporabe otrok pri kaznivih dejanjih, povezanih z drogami;

5. *spodbuja* države članice, da pri razvoju, izvajanju in vrednotenju ustreznih nacionalnih programov in strategij, ki temeljijo na znanstvenih dokazih, uporabljajo ključne smernice in priporočila, vključno na področju zgodnje preventive, ki jih vsebuje zadnja (dopolnjena) izdaja *Mednarodnih preventivnih standardov na področju uporabe drog* Urada Združenih narodov za droge in kriminal in Svetovne zdravstvene organizacije;

6. *poziva* države članice in Urad Združenih narodov za droge in kriminal, da v okviru programov, strategij in politik na področju drog še naprej spremljajo in vrednotijo politike in storitve zgodnje preventive, namenjene varovanju zdravja, varnosti, blaginje in dobrobiti posameznikov, družin, skupnosti in družbe kot celote, in sicer z učinkovitimi, starosti in spolu primernimi preventivnimi intervencijami in politikami ob upoštevanju posebnih potreb otrok in mladih, ob polnem spoštovanju vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter neodtujljivega dostojanstva vseh posameznikov;

7. *poziva* države članice, da razvijajo in izvajajo zgodnje preventivne politike in programe, ki krepijo zdrave in varne družinske veščine, družbene okoliščine in okolja, ki mlade ščitijo pred škodljivimi posledicami izpostavljenosti nemedicinski uporabi drog s strani drugih in jih pomagajo preprečevati;

8. *poziva* Urad Združenih narodov za droge in kriminal, da na zaprosilo še naprej podpira države članice z zagotavljanjem tehnične pomoči in krepitevijo zmogljivosti za programe v družinskih, skupnostnih, izobraževalnih in drugih zdravstvenih in socialno-varstvenih okoljih za namene zgodnje preventive. Prav tako poziva Urad, da pomaga državam članicam pri izvajanju in spodbujanju raziskav in zbiranju podatkov v izobraževalnih okoljih v zvezi s tem, da bi bolje razumeli izziv začetka uporabe drog med otroki in mladimi, vključno z zaščitnimi dejavniki in dejavniki tveganja, ter se učinkoviteje odzvali nanj;

9. *prav tako spodbuja* države članice, da v sodelovanju z univerzami, šolami in drugimi izobraževalnimi ustanovami ter civilno družbo in pristojnimi organi Združenih narodov, mednarodnimi organizacijami in programi v skladu s svojimi pooblastili razvijajo in izvajajo z znanstvenimi dokazi podprte preventivne programe, tudi v okviru univerzalnega preventivnega kurikulumu, ki bodo usmerjeni v zgodnje otroštvo in družinski kontekst ter bodo vključevali smernice za učinkovite strategije zgodnje preventive v družinah, skupnostih in drugih zdravstvenih, izobraževalnih in socialno-varstvenih ustanovah;

10. *spodbuja* države članice, da spodbujajo izmenjavo dobrih praks, izzivov in izkušenj na področju zgodnje preventive, ki temeljijo na znanstvenih dokazih, ter poziva Urad Združenih narodov za droge in kriminal, da takšno izmenjavo olajša;

11. *poziva* države članice, da vključijo vidik spola v razvoj, izvajanje in vrednotenje prizadevanj za preprečevanje uporabe drog in promocijo zdravja v okviru domačih politik, povezanih z zgodnjo preventivo;

12. *odloča*, da bo še naprej razpravljala o področjih zgodnje preventive, kjer je znanstveno znanje še vedno pomanjkljivo, in jih bolje obravnavala, ter poziva Urad Združenih narodov za droge in kriminal, da v posvetovanju z državami članicami in drugimi ustreznimi deležniki pripravi smernice in priporočila za pomoč državam članicam ter drugim ustreznim mednarodnim organizacijam in organizacijam civilne družbe, vključno z organizacijami, ki jih vodijo mladi, čim boljše izkoristili mednarodne preventivne standarde na področju uporabe drog v smeri spodbujanja in izvajanja znanstveno temelječih programov zgodnje preventive, zlasti tistih, ki so osredotočeni na obravnavo vpliva obremenjujočih izkušenj iz otroštva ter individualnih in okoljskih dejavnikov, vključno s socialnimi dejavniki, npr. dejavniki tveganja in zaščitnimi dejavniki, s poudarkom na odzivih in intervencijah zgodnje preventive;

13. *poziva* izvršno direktorico Urada Združenih narodov za droge in kriminal, da Komisiji za droge na njenem šestinšestdesetem zasedanju poroča o sprejetih ukrepih in doseženem napredku pri izvajanju te resolucije;

14. *poziva* države članice in druge donatorje, da v skladu s pravili in postopki Združenih narodov zagotovijo zunajproračunska sredstva za zgoraj opisane namene.